

R A P O R T

z wykonania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji za 2018 rok

Zgodnie z art. 11 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o Przeciwdziałaniu Narkomanii (Dz. U. z 2018 r. poz. 1030, z późn. zm.) Wójt Gminy przedkłada Radzie Gminy, w terminie do 31 marca 2019 roku, raport z wykonania w 2018 roku Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii i efektów jego realizacji.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych realizowała zadania wskazane w Gminnym Programie Przeciwdziałania Narkomanii na 2018 r. , który został przyjęty Uchwałą Nr 251/XXVII/17 Rady Gminy Stara Biała z dnia 28 grudnia 2017 roku.

Głównym celem Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Stara Biała w 2018 roku była profilaktyka i ograniczenie dostępności i używania narkotyków poprzez podejmowanie różnorodnych działań w celu zapobiegania powstawaniu problemów związanych z uzależnieniami oraz eliminowanie ich przede wszystkim poprzez prowadzenie działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii. Działania skierowane były w szczególności do dzieci i młodzieży w placówkach oświatowych na terenie gminy. Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywają zadania organizowania działań związanych z rozwiązaniem problemów narkomanii. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii finansowany jest z budżetu gminy. W 2018 roku na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii zaplanowano w budżecie gminy kwotę **10 000,00** złotych, faktycznie wydatkowano kwotę **10 000,00** złotych.

W okresie sprawozdawczym w celu zmniejszenia skali zjawiska narkomanii na terenie Gminy Stara Biała poszczególne instytucje podejmowały działania zgodnie ze swoimi kompetencjami.

W Szkole Podstawowej im Jana Pawła II w Starej Białej, Zespole Szkolno-Przedszkolnym im. Kornela Makuszyńskiego w Wyszynie, Szkole Podstawowej im. Stanisława Władysława Reymonta w Maszewie Dużym i w Szkole Podstawowej w Starych Proboszczewicach oraz w Przedszkolu w Nowych Proboszczewicach przeprowadzono następujące programy profilaktyczne:

1. W ramach profilaktyki narkotykowej wczesnoszkolnej zrealizowano program profilaktyczny „**CUKIERKI**” w przedszkolu oraz w klasach IV - tych. W programie uczestniczyło 115 uczniów. Podstawowym celem programu było:

- przybliżenie dzieciom podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych;
- kształtowanie postaw dystansu w relacjach z osobami nieznanymi;
- rozwijanie u uczniów postawy szacunku i zaufania w stosunku do szkolnego personelu pedagogicznego i technicznego jako osób mogących udzielić im wsparcia w problemach wydarzających się na terenie szkoły.

Program ma charakter uprzedzający, jego zadaniem jest zapobieganie kontaktom dzieci ze środkami odurzającymi oraz uczulenie ich na kontakt z osobami nieznanymi. Przebieg spotkania służył przyjrzeniu się zestawowi zachowań dzieci w stosunku do osób obcych i próbie ich modyfikacji. Program został przeprowadzony w oparciu o bajkę profilaktyczną bazującą na bezpośredniej pracy z dziećmi.

2. Program profilaktyczny **DOPALACZE - „TWOJE ŻYCIE –TWÓJ WYBÓR”**, który mówi o zagrożeniach współczesnego świata, skierowany był do uczniów VII klasy szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 141 uczniów. Był to program z zakresu promocji zdrowia i profilaktyki uzależnień, obejmuje analizę problemu związanego z zażywaniem przez młodzież środków psychoaktywnych, a w szczególności dopalaczy i narkotyków. Treści programowe realizowane były pod kątem medycznym, prawnym, społecznym i moralnym. Celem programu było:

- dostarczenie informacji na temat powodów sięgania przez młodzież po narkotyki czy dopalacze;
- wpływ dopalaczy na organizm człowieka;
- przekazanie informacji o konsekwencjach zażywania tych środków pod kątem zdrowotnym, prawnym, społecznym jak i moralnym;
- wyjaśnienie mechanizmów uzależnienia.

Po przeprowadzeniu programu uczniowie nabywają wiedzę na temat środków zmieniających świadomość, potrafią określić straty i korzyści wynikające ze stosowania używek, umieją kontrolować swoje postępowania wobec używek, jak również rozpoznać zachowania ryzykowne. Uczestnicy programu poznają także sposoby radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych oraz gdzie mogą poszukiwać ewentualnej pomocy.

3. Program oparty na animowanym filmie **„TAJEMNICA ZAGININEJ SKARBONKI”**. Jest to uniwersalny przekaz treści profilaktycznych, w którym uczestniczyło 218 uczniów z klas IV. Głównym celem programu było:

- przybliżenie podstawowych informacji na temat środków uzależniających i zagrożeń z nimi związanych;
- przedstawienie mechanizmu uzależnienia, szkodliwości oraz strat ponoszonych przez ludzi uwikłanych w zażywanie środków zmieniających świadomość;
- nauka zachowań asertywnych, trening umiejętności mówienia „NIE”;
- kształtowanie umiejętności troski o własne bezpieczeństwo, zdrowie oraz więzi z innymi ludźmi;
- rozwijanie samodzielnego i twórczego myślenia;
- wzmacnianie pozytywnego obrazu samego siebie i samooceny;
- nauka współpracy jako formy zapobiegania zachowaniom agresywnym.

4. Program **SMAK ŻYCIA czyli DEBATA o „Dopalaczach”** jest narzędziem profilaktyki uniwersalnej o charakterze krótkiej interwencji profilaktycznej, która została zrealizowana dla 136 uczniów w klasach VIII - ych. Cele programu Debata o „Dopalaczach”:

- dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji o dopalaczach;
- zmniejszenie otwartości na kontakt z nowymi narkotykami i zwiększenie ostrożności wobec tych środków, jak również do substancji psychoaktywnych;

- zwiększenie gotowości do podejmowania zachowań prozdrowotnych i sięgania po pomoc w przypadku doznawanych szkód.

Dzięki debacie uczniowie poszerzyli swoją wiedzę o zagrożeniach związanych z dopalaczami i innymi substancjami psychoaktywnymi, a także wzmocnili postawy prozdrowotne w kontekście środków odurzających. Uczestnicy programu zyskali większą umiejętność w zachowaniu ostrożności w sytuacjach umożliwiających sięganie po dopalacze. Do efektów debaty można dodać również zmianę poglądów i wzmocnienie postawy negatywnej w odniesieniu do używania, a także zmniejszenia zainteresowania dopalaczami.

5. Program Profilaktyczny „**TAK CZY NIE**” obejmuje głównie zagadnienia dotyczące współuzależnienia. Program skierowany był do uczniów klas VII - ych szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 94 uczniów. Celem programu było:

- dostarczenie wiedzy na temat uzależnień oraz wpływu alkoholu i narkotyków na życie w rodzinie - ze zwróceniem szczególnej uwagi na dzieci;
- autodiagnoza dzieci i młodzieży pochodzących z rodzin z problemem alkoholowym, czyli z tzw. grup wysokiego ryzyka. i ukazanie możliwości pomocy w specjalistycznych ośrodkach, w grupach samopomocowych Alateen lub podobnych grupach wsparcia;
- kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z zażywaniem alkoholu i środków odurzających;
- nabycie praktycznych umiejętności umożliwiających samostanowienie i obronę własnych praw, ze szczególnym uwzględnieniem asertywnego mówienia "NIE".

6. „**JESTEM SOBĄ**” to program z poziomu profilaktyki pierwszorzędowej, jego adresatami było 46 uczniów z klas piątych szkoły podstawowej. Celem programu było pokazanie uczniom właściwej drogi w kształtowaniu ich kariery uczniowskiej. Nabycie umiejętności radzenia sobie ze złością. Uświadomienie uczniom czym jest złość, agresja oraz przemoc. Program kładzie nacisk na podnoszenie poczucia własnej wartości, kształtowanie pozytywnego wizerunku samego siebie, a także podejmowania samodzielnych decyzji. Przygotowuje uczniów do dokonywania wyborów decydujących o ich przyszłości.

7. Program profilaktyczny „**DEBATA**” realizowany był w klasach VI - tych szkoły podstawowej, w którym uczestniczyło 45 uczniów. Celem programu było zapobieganie przedwczesnemu spożywaniu alkoholu i zażywaniu narkotyków, towarzyszącym temu konsekwencjom oraz promowanie postaw trzeźwości u nastolatków, stojących przed progiem inicjacji alkoholowej, wzrost wiedzy o możliwościach rozwoju bez używania substancji psychoaktywnych, zmiana błędnych przekonań normatywnych (zmiana pro-alkoholowych norm środowiskowych). Przeprowadzana podczas programu ankieta umożliwia postawienie wstępnej diagnozy na temat zażywania narkotyków i picia alkoholu przez młodzież. wzmocnienie postaw pro-abstynenckich u nastolatków stojących przed progiem inicjacji alkoholowej, wzrost wiedzy o możliwościach rozwoju bez używania substancji psychoaktywnych, zmiana błędnych przekonań normatywnych (zmiana pro-alkoholowych norm środowiskowych).

Program przyczynia się do zmniejszenia ryzyka przedwczesnej inicjacji narkotykowej i alkoholowej wśród młodzieży, uświadamia zagrożenie wynikające z korzystania ze środków zmieniających świadomość.

8. Program profilaktyczny „**WYBIERZ WOLNOŚĆ**” z zakresu profilaktyki narkotykowej realizowany był w II klasach gimnazjum, w którym uczestniczyło 49 uczniów. Zadaniem programu było kształtowanie umiejętności niezbędnych w rozpoznawaniu sygnałów ostrzegawczych świadczących o zagrożeniu uzależnieniem oraz sposobach radzenia sobie z problemem, w tym: rodzaje sygnałów ostrzegawczych, wzmocnienie pozytywnego obrazu samego siebie i zwiększenie samoświadomości, wglądu we własne przeżycia i potrzeby. Korzyści i umiejętności wynikające z realizowanego programu:

- zdobywanie wiedzy na temat środków zmieniających świadomość i uzależnienia;
- określenie strat wynikających ze stosowania używek;
- kontrolowanie swojego postępowania wobec używek;
- rozpoznawanie mechanizmów działających w chorobie uzależnienia;
- rozpoznawanie zachowań ryzykownych;
- umiejętność radzenia sobie w sytuacji kryzysowej;
- znajomość konsekwencji prawnych, wynikające z ustawy o zapobieganiu narkomanii.

9. Uczestnikami program profilaktycznego „**W SIECI UZALEŻNIEŃ**” było 96 uczniów klas II gimnazjum, którzy zazwyczaj przewyższają kompetencjami medialnymi swoich rodziców. Program miał na celu pokazanie uczniom, że obok całej gamy pozytywnych zastosowań komputera, smartfona i internetu wiąże się z nimi również zagrożenie. Do podstawowych celów programu należy:

- wzrost poziomu wiedzy uczniów w zakresie zjawiska nadmiernego korzystania z internetu i mediów społecznościowych;
- zapoznanie z sygnałami ostrzegawczymi i symptomami problemowego używania internetu, komputera, smartfona;
- diagnoza skali zjawiska wśród uczestników zajęć;
- zapoznanie uczestników z czynnikami ryzyka;
- przedstawienie możliwości zmniejszenia ryzyka uzależnienia i uzyskania pomocy;
- wypracowanie reguł bezpiecznego korzystania z sieci.

10. Program profilaktyki uzależnień w formie spotkania słowno-muzycznego „**Nałogi – droga donikąd**” w wykonaniu duetu: Jacek Dewódzki & Andrzej Paprot. Koncert odbył się 11 czerwca 2018 r. w Szkole Podstawowej w Starych Proboszczewicach. Celem spotkania było przedstawienie problemów związanych z różnymi używkami, uświadomienie przyczyn i konsekwencji podejmowania działań, manipulacji sprzedawców środków odurzających czy presji środowiska. Efektem przedstawienia była próba zachęcenia młodzieży do brania odpowiedzialności za własne zachowanie i życie oraz reagowanie na to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu, jak również uwrażliwienie na pojawiające się nowe zagrożenia. Przystępny sposób prowadzenia spotkania pozwolił na lepszy kontakt i łatwość w prowadzeniu rozmowy o wielu zagadnieniach. Misją spotkania była przestroga oraz wywołanie refleksji młodzieży o podjęciu decyzji o przyszłym życiu wolnym od używek i szanowaniu własnego życia, które jest darem, a nie karą.

11. W **Ogólnopolskiej Kampanii Profilaktycznej pt.: „ZACHOWAJ TRZEŻWY UMYŚL”** wzięli udział uczniowie wszystkich szkół podstawowych i gimnazjów z terenu gminy. Celem kampanii było:

- uświadamianie uczniom i ich rodzicom szkód wynikających z zażywania przez dzieci i młodzież środków psychoaktywnych oraz związku używek ze zjawiskiem przemocy,
- promowanie zdrowego stylu życia bez nałogów poprzez realizację różnorodnych działań atrakcyjnych dla dzieci i młodzieży,
- uświadamianie rodzicom emocjonalnych potrzeb dzieci oraz podnoszenie ich kompetencji wychowawczych.

Przez cały czas trwania kampanii dzieci, młodzież i ich rodzice miały dostęp do ulotek informacyjnych wyłożonych w holu szkół i informacji umieszczonych na tablicach ogłoszeń.

12. W Ogólnopolskiej kampanii pt.: „**POSTAW NA RODZINĘ**” brały udział wszystkie szkoły z terenu naszej gminy. We współpracy z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wśród uczniów oraz mieszkańców naszej gminy promowane były wartości i postawy prorodzinne. Nie od dziś bowiem wiadomo, że prawdziwa, silna więź z rodzicami, jest najskuteczniejszym środkiem chroniącym dzieci.

13. Kampania „**DOPALACZE- powiedz stop**” przeznaczona była dla młodych ludzi, którzy coraz częściej eksperymentują z niebezpiecznymi substancjami psychoaktywnymi i narkotykami. Celem kampanii było przestrzeganie młodych ludzi i rodziców przed tragicznymi skutkami tzw. nowych narkotyków i wskazywanie, gdzie szukać pomocy.

Oprócz zajęć przeprowadzonych w placówkach oświatowych również zadbano o edukację oraz wsparcie dla każdego mieszkańca gminy w zakresie profilaktyki uzależnień:

1. Zakupiono 800 sztuk poradnika dla rodzica, nauczyciela, pedagoga pt.: **PORADNIK ŚWIADOMEGO RODZICA – jak rozmawiać z dziećmi, aby zmniejszyć zagrożenia związane z alkoholem i narkotykami** . Poradnik zawiera informacje dotyczące prowadzenie rozmów z dziećmi, jak również podstawowe zasady i potrzeby dziecka na poszczególnych etapach rozwoju oraz praktyczne wskazówki dla rodziców i pedagogów.
2. Dnia 26 sierpnia 2018 r. na terenie tzw. „szkółek” w Białej odbyło się Święto Plonów, na które przybyło wielu mieszkańców naszej gminy. W tym dniu zorganizowano wiele atrakcji, jedną z nich był **profilaktyczny namiot edukacyjny**, w którym można było znaleźć materiały edukacyjne i profilaktyczne, związane z zagrożeniami zdrowotnymi. Działania te były skierowane dla całych rodzin, każdy uczestnik otrzymał materiał edukacyjno-profilaktyczny. Przygotowany był również tor przeszkód, który trzeba było pokonać w alkogoglach, symulujących stan po spożyciu alkoholu, była to niesamowita zabawa dla wszystkich uczestników, jak również forma edukacyjna. Głównym celem zorganizowanej kampanii profilaktycznej było poszerzenie świadomości społecznej w tym zakresie.
3. Z usług specjalisty gabinetu psychologicznego w Ośrodku Zdrowia w Białej w 2018 r. korzystały osoby uzależnione od alkoholu, środków psychoaktywnych i innych form uzależnienia, jak również członkowie ich rodzin narażeni na przemoc w rodzinie. W 2018 roku przeprowadzono **636 porad**.
4. Z zakresu terapii w Punktach konsultacyjno-informacyjnych dla osób uzależnionych, ich rodzin oraz ofiar przemocy domowej w Urzędzie Gminy Stara Biała i w Szkole Podstawowej w Starych Proboszczewicach udzielono **113 porad** .

WÓJT
 Sławomir Wawrzyński

